

Recursos per a professionals d'entitats no governamentals

Anna Fló Esteve

50 hores

Anna Fló Esteve

Diplomada en Educació Social per la Universitat de Barcelona, màster en Polítiques d'igualtat de gènere i postgrau en Gènere i igualtat d'oportunitats per la Universitat Autònoma de Barcelona. Especialització en orientació laboral, gènere i gestió de projectes des de la recerca, la docència i l'atenció directa.

Índex

Presentació.....	4
Objectius.....	6
Competències.....	7
Continguts.....	8
Metodologia.....	10
Planificació de l'aprenentatge.....	12
Activitats.....	14
Avaluació.....	15
Eines disponibles a l'aula.....	17
Bibliografia.....	19

Presentació

El treball que es duu a terme des de les entitats no governamentals es desenvolupa majoritàriament mitjançant projectes d'intervenció, els quals s'emmarquen en programes i plans estratègics que estableixen i defineixen l'abast territorial, el sector d'intervenció, els agents implicats, etc.

Gestionar un projecte implica tenir una visió global del cicle de vida d'aquest. Conèixer totes les fases que constitueixen la gestió, l'objectiu i els procediments de cadascuna, dominar diferents tècniques per a cada moment (identificar necessitats, planificar les actuacions, fer el seguiment de les activitats, avaluar, etc.) i conèixer i dominar alguns instruments pràctics d'ús corrent.

En alguns casos i per motius diversos, es pot perdre la visió panoràmica que es requereix per a una bona gestió, o que es posi més èmfasi en alguna de les fases (en el disseny o en l'execució) en detriment d'altres (la identificació, la planificació o l'avaluació).

El cicle de vida d'un projecte d'intervenció preveu quatre fases correlatives (identificació, disseny, execució i avaluació) i una fase transversal (planificació), cap de les quals no es pot obviar si es vol gestionar el projecte d'una manera eficaç i eficient.

Aquest mòdul pretén ser una eina pràctica que aporti als professionals d'entitats no governamentals informació clau, instruments, estratègies i elements de reflexió per a una gestió integral, eficient i eficaç dels projectes d'intervenció.

La informació que s'aporta pot ser útil tant per a professionals que ja estan desenvolupant la seva tasca en entitats no governamentals de diferents àmbits (social, educatiu, sanitari, etc.) com per a les persones que tenen experiència prèvia (formal o no formal) en entitats d'aquest tipus, però que no han participat directament en la gestió dels projectes.

Amb aquest curs es pretén l'adquisició progressiva d'un conjunt de competències que permetin a l'alumnat conèixer les fases que constitueixen el cicle de vida dels projectes d'intervenció, i disposar d'informació tècnica per a poder gestionar projectes amb una visió crítica.

Us convidem, doncs, a iniciar aquest procés formatiu, entenent-lo com un impuls cap a la millora de les vostres pràctiques com a professionals.

Objectius

El curs *Recursos per a professionals d'entitats no governamentals. Gestió de projectes* pretén potenciar i millorar les competències professionals de les persones que desenvolupen o volen desenvolupar la seva tasca en la gestió de projectes en entitats no governamentals de diferents àmbits (social, educatiu, sanitari, etc.).

El mòdul aporta elements d'anàlisi que permeten contextualitzar els projectes d'intervenció i conèixer les fases que constitueixen el cicle de vida d'aquests projectes. D'altra banda, també introdueix instruments i estratègies per a l'acció.

Els objectius d'aprenentatge són els següents:

1. Conèixer el marc de referència dels projectes d'intervenció.
2. Identificar i conèixer les fases que constitueixen el cicle de vida d'un projecte.
3. Saber utilitzar diferents instruments per al diagnòstic dels contextos intern i extern.
4. Saber formular, estructurar i dissenyar el projecte d'intervenció.
5. Conèixer els instruments d'avaluació per al seguiment del projecte.
6. Saber formular, estructurar i dissenyar l'informe final del projecte d'intervenció.

La formació es planteja d'acord amb el concepte de *competència*, entès com el conjunt integrat i complex de coneixements, capacitats, habilitats, destreses i comportaments laborals, considerats en un sentit molt ampli, que intervenen en l'execució d'una activitat laboral determinada.

Les competències que es detallen a continuació són les que fonamenten el conjunt de continguts que es presenten al llarg del curs. Estan vinculades al perfil competencial dels professionals que realitzen tasques de gestió de projectes d'intervenció.

Competències

Les competències que es volen desenvolupar en aquest curs són les següents:

- Coneixement del cicle de vida d'un projecte d'intervenció.
- Coneixements i tècniques per a identificar necessitats, per a dissenyar, executar i avaluar el projecte i per a planificar d'una manera transversal.
- Capacitat d'anàlisi crítica dels projectes d'intervenció en l'àmbit no governamental.

Per a això cal tenir, prèviament, les competències següents:

- Coneixements bàsics de gestió de projectes.
- Disposició a l'aprenentatge.
- Interès en la gestió de projectes d'intervenció.
- Interès per aprofundir en el domini d'instruments i tècniques d'identificació, de disseny de projectes d'intervenció, de planificació, de seguiment de l'execució i d'avaluació.

Continguts del curs

1. El projecte d'intervenció

- 1.1. Definició de *pla*, *programa* i *projecte*
- 1.2. Característiques del projecte
- 1.3. El cicle de vida d'un projecte. Fases: identificació, disseny, execució i avaluació
- 1.4. Gènere i participació com a elements transversals

2. Fase d'identificació

- 2.1. Anàlisi del context intern. El projecte en el marc de l'entitat
- 2.2. Anàlisi del context extern. El projecte com a resposta a un problema
- 2.3. Tècniques per a l'anàlisi

3. Fase de disseny

- 3.1. Desenvolupament i concreció dels aspectes clau del projecte
 - 3.1.1. Justificació (què, per què)
 - 3.1.2. Beneficiaris (a qui) i territori (on)
 - 3.1.3. Objectiu general i objectius específics (per a què)
 - 3.1.4. Resultats esperats (quant)
 - 3.1.5. Metodologia i activitats (com)
 - 3.1.6. Calendari (quan)
 - 3.1.7. Equip de treball i coordinació (qui)
 - 3.1.8. Avaluació (com s'avalua)

3.1.9. Recursos (amb què)

3.1.10. Pressupost (quins ingressos i quines despeses)

3.2. Redacció del projecte

4. Fase d'execució

4.1. Del disseny del projecte a l'execució

4.2. Seguiment del projecte

5. Fase d'avaluació (i tancament)

5.1. Apunts sobre l'avaluació

5.2. Avaluació final

Metodologia

El curs es desenvolupa d'acord amb la metodologia de la Universitat Oberta de Catalunya i hi destaquen els elements metodològics següents:

1) Organització del curs. Cada curs té delimitades les competències prèvies, les competències que es volen assolir i els objectius d'aprenentatge. Els continguts s'han elaborat d'acord amb aquesta informació, per la qual cosa, els materials didàctics i les activitats d'aprenentatge plantejades són les eines fonamentals per a assolir els objectius i competències del curs. En l'apartat "Planificació de l'aprenentatge" d'aquesta guia es pot consultar el mapa de navegació del curs, en què s'interrelacionen objectius, continguts, activitats i temporització, i és una eina que permet al participant organitzar el temps amb l'objectiu final de superar el curs. La temporització per a l'estudi es fa tenint en compte el temps que és aconsellable dedicar a cadascuna de les activitats. Si bé és cada persona qui acaba marcant el ritme d'estudi, el que aquí es proposa està pensat perquè es pugui seguir adequadament l'avaluació continuada que s'ha establert.

2) Acció de consultoria. L'aprenentatge es basa en la resolució d'activitats i/o casos pràctics que proposa el consultor o consultora (o professors virtuals). El professor consultor s'adreça als participants per a orientar-los i ajudar-los en les dificultats que els sorgeixen en el procés d'aprenentatge, i els aporta retroalimentació (*feedback*) de manera constant. Així mateix, comprova que cada participant assoleix els objectius pedagògics i desenvolupa les competències professionals que preveu i defineix la guia d'aprenentatge. Finalment, fa l'avaluació formativa i personalitzada del participant segons la previsió del curs.

3) Avaluació continuada de l'aprenentatge. Les competències del curs s'assoleixen a partir del plantejament per part del consultor d'exercicis o activitats d'aprenentatge adaptats a les característiques del curs. Les activitats es basaran en l'aplicació dels coneixements a situacions concretes d'un lloc de treball, i seran avaluades de manera que

representen una avaluació formativa per al participant. En aquest curs es parteix de la base que, com a agents educatius, tenim una responsabilitat en els processos per mitjà dels quals els infants i el jovent se socialitza i construeix el seu model d'entendre el món i de relacionar-se amb l'entorn. Per a això, cal observar la incidència que tenen tota una sèrie d'estructures i dinàmiques socials en aquest procés i prendre'n consciència. Per aquesta raó, les activitats que es presenten en el mòdul tindran un objectiu doble.

D'una banda, desenvolupar la capacitat d'anàlisi des de la perspectiva de gènere, per tal de poder identificar els elements que incideixen en la construcció del gènere des de la infància; de l'altra, introduir aquesta anàlisi en la pràctica quotidiana dins el mateix àmbit laboral.

Per això es proposaran dues activitats:

- Debat en grup sobre algun dels temes que s'han tractat en el curs.
- Treball individual basat en un exercici pràctic.

4) Material didàctic. Els participants disposen de material didàctic específic i de materials de consulta i orientacions tècniques proposades pel consultor. Es recomana llegir els materials didàctics com a base de l'aprenentatge i de l'assoliment de competències específiques. Amb tot, el consultor és qui ha d'orientar sobre la lectura dels materials didàctics i el procediment més adequat per a resoldre els problemes o casos que es proposin.

Planificació de l'aprenentatge

Objectius	Continguts	Materials	Activitats	Temps
Conèixer el marc de referència dels projectes d'intervenció.	1. El projecte d'intervenció	1.1. Definició de <i>pla</i> , <i>programa</i> i <i>projecte</i> 1.2. Característiques del projecte 1.3. El cicle de vida d'un projecte. Fases: identificació, disseny, execució i avaluació 1.4. Gènere i participació com a elements transversals	Lectura de la unitat 1 ("El projecte d'intervenció")	4 hores
Identificar i conèixer les fases que constitueixen el cicle de vida d'un projecte. Saber utilitzar diferents instruments per al diagnòstic dels contextos intern i extern.	2. Fase d'identificació	2.1. Anàlisi del context intern. El projecte en el marc de l'entitat 2.2. Anàlisi del context extern. El projecte com a resposta a un problema 2.3. Tècniques per a l'anàlisi	Lectura de la unitat 2 ("La fase d'identificació") Debat sobre les qüestions plantejades pel consultor o consultora	12 hores
Identificar i conèixer les fases que constitueixen el cicle de vida d'un projecte. Saber formular, estructurar i dissenyar el projecte d'intervenció.	3. Fase de disseny	3.1. Desenvolupament i concreció dels aspectes clau del projecte 3.1.1. Justificació (què, per què) 3.1.2. Beneficiaris (a qui) i territori (on) 3.1.3. Objectiu general i objectius específics (per a què) 3.1.4. Resultats esperats (quant) 3.1.5. Metodologia i activitats (com) 3.1.6. Calendari (quan) 3.1.7. Equip de treball i coordinació (qui) 3.1.8. Avaluació (com s'avalua) 3.1.9. Recursos (amb què) 3.1.10. Pressupost (quins ingressos i quines despeses) 3.2. Redacció del projecte	Lectura de la unitat 3 ("La fase de disseny") Activitat (part 1): exercici pràctic	18 hores

<p>Identificar i conèixer les fases que constitueixen el cicle de vida d'un projecte.</p> <p>Conèixer els instruments d'avaluació per al seguiment del projecte.</p>	<p>4. Fase d'execució</p>	<p>4.1. Del disseny del projecte a l'execució 4.2. Seguiment del projecte</p>	<p>Lectura de la unitat 4 (La fase d'execució)</p>	<p>6 hores</p>
<p>Identificar i conèixer les fases que constitueixen el cicle de vida d'un projecte.</p> <p>Saber formular, estructurar i dissenyar l'informe final del projecte d'intervenció.</p>	<p>5. Fase d'avaluació (i tancament)</p>	<p>5.1. Apunts sobre l'avaluació 5.2. Avaluació final</p>	<p>Lectura de la unitat 5 (La fase d'avaluació, i tancament)</p> <p>Activitat (part 2): exercici pràctic</p>	<p>10 hores</p>

Activitats

El consultor o consultora proposarà dues activitats, la resolució de les quals permetrà seguir l'avaluació continuada del curs. Aquestes activitats s'han de lliurar puntualment dins els períodes establerts pel consultor o consultora. La puntualitat en el lliurament de les activitats és determinant per a anar avançant en el curs amb solvència. A banda d'aquestes activitats, també se'n poden realitzar d'altres que, a diferència de les ja esmentades, no tindran caràcter avaluador, sinó que serviran per a complementar les anteriors i facilitar l'estudi dels mòduls.

Avaluació

La metodologia de treball que se segueix és l'**avaluació continuada**. L'avaluació continuada ofereix molts avantatges en un entorn d'aprenentatge no presencial:

- Permet establir un ritme de seguiment i treball constant necessari per a l'aprenentatge de qualsevol contingut. El fet d'anar avançant progressivament en l'estudi, treball i assimilació de cada contingut contribueix a arribar, d'una manera més fluïda, a l'assoliment final d'uns bons coneixements.
- Permet que cada persona ponderi fins a quin punt ha assimilat el contingut que va treballant mitjançant l'activitat, alhora que pot posar en relleu dubtes que l'estudi individual ha pogut fer passar inadvertits.
- Permet que el consultor valori si la persona té assolits o no els conceptes treballats en cada una de les activitats proposades. Les activitats d'avaluació continuada tenen com a objectiu que l'alumne faci uns exercicis pràctics que il·lustrin si és capaç de portar a la pràctica els conceptes que ha estudiat. És evident que aquest seguiment requereix un esforç, però és del tot recomanable i constitueix un factor clau per a assolir amb èxit els objectius docents.

L'avaluació continuada es basa en el desenvolupament de les activitats, casos pràctics, exercicis i/o debats que es porten a terme durant el curs i que els consultors avaluen. Cal seguir les indicacions i consells addicionals sobre el format i l'estructura amb què s'han de resoldre les activitats plantejades. També és possible que alguna de les activitats consisteixi en un debat i que els consultors hagin de valorar les aportacions i l'esforç per participar-hi.

Lliurament de les activitats

L'estudiant ha de fer arribar les activitats resoltes a la bústia de Lliurament d'activitats de l'aula, a la qual només pot accedir el professorat. Aquest espai és de lliurament i prou, **no** és l'espai indicat per a resoldre dubtes amb el consultor o consultora; per a això podeu enviar-li un missatge al correu personal. Les activitats d'avaluació continuada són personals i la resolució és individual, llevat que es tracti d'una activitat grupal. Això no és obstacle perquè es doni una

fase prèvia de discussió del contingut de l'activitat en el grup, però exigeix lliurar una activitat individual i diferenciada. Donar una activitat copiada o duplicada d'una altra persona del mateix grup o d'un altre comporta que es consideri que cap de les persones implicades l'ha presentat.

Qualificació

Cadascuna de les activitats del curs és avaluada a partir dels paràmetres següents:

Apte: s'han assolit correctament els coneixements.

No apte: no s'han assolit els coneixements.

Mitjançant el registre de l'avaluació continuada, podeu accedir a la nota del curs. Les qualificacions s'introdueixen en el termini aproximat d'una setmana des que s'ha tancat el termini de lliurament de l'activitat corresponent. El consultor informa en el tauler que s'han publicat i pot proposar un guió de solucions o dels errors més freqüents que ha detectat mentre corregia les activitats lliurades.

En cas que el participant hagi superat el curs rep la certificació d'apte; si no, la qualificació final és no apte.

Eines disponibles a l'aula

Les funcionalitats de les eines disponibles a l'aula són les següents:

Espai comunicació:

La interacció dels/de les consultors/es amb els/les estudiants es donarà, de manera orientativa, seguint aquestes pautes:

Tauler del/ de la professor/a:

És l'espai bàsic de comunicació del/de la consultor/a amb els/les estudiants, de visita imprescindible per al seguiment del curs. S'hi podran trobar, principalment, les següents informacions:

- Missatge de presentació dels i les consultors/es i de benvinguda.
- Guia d'aprenentatge.
- Planificació temporal del curs.
- Especificació de les activitats a realitzar per tal de seguir l'avaluació continuada (incloent dates de tramesa, etc.).
- Notes varies referents al seguiment del curs.
- Posada en comú de respostes a dubtes particulars que es considerin d'interès general per al grup.

Debat:

En aquest espai s'hi podran realitzar debats, sempre iniciats pel/per la consultor/a. Aquests poden formar part de l'avaluació continuada o bé, eventualment, es poden proposar sense que s'incloguin en l'avaluació. S'espera la participació activa de les persones participants en el curs.

Fòrum:

Aquest és un espai de comunicació informal obert a les iniciatives tant de consultors/es com dels propis i pròpies estudiants. Per exemple:

- Missatge de presentació dels i les estudiants.
- Problemes sobre temes de configuració i funcionament de l'entorn de l'aula, que poden ser resolts entre els propis i pròpies estudiants i, en ocasions, pel consultor o la consultora.

- S'hi poden plantejar dubtes, comentaris i qüestions referides als continguts de l'assignatura que els/les estudiants vulguin compartir amb la resta de participants.
- Explicitació d'inquietuds respecte a la nova experiència que suposa estudiar a una universitat virtual.
- Comentaris sobre temes de caràcter professional, sobre el funcionament dels mòduls i les proves d'avaluació continuada, entre altres.
- Permet proposar temes d'actualitat relacionats amb els mòduls i que es vulguin plantejar com a debat (adreces d'Internet, notícies de premsa, articles, etc.).
- Comentaris sobre la marxa del curs.
- Comentaris, observació d'errades i suggeriments sobre els materials dels mòduls.
- I qualsevol altra cosa a iniciativa dels i de les alumnes.

Espai de planificació:

En aquest espai es pot trobar el calendari del curs.

Espai de recursos:

En aquest espai s'inclou el material didàctic, la guia d'aprenentatge i altres recursos de consulta. Tanmateix s'inclouen diferents fonts d'informació que es poden utilitzar durant el curs com a material complementari, a requeriment dels consultors/es.

Espai d'avaluació:

En aquest espai trobareu la bústia de Practiques, on enviareu les vostres activitats i des d'on, també, podreu accedir al vostre registre de qualificacions així com el vostre Expedient acadèmic.

Tauler e-formació UOC-SOC:

En aquest tauler podreu trobar diferents informacions de caràcter general pel bon desenvolupament del curs.

Bibliografía

Ander-Egg, E.; Aguilar, M. J. (1997). *Cómo elaborar un proyecto. Guía para diseñar proyectos sociales y culturales*. Buenos Aires / Albacete: ICESA, Instituto de Ciencias Sociales Aplicadas.

Ander-Egg, E. (2007). *Introducción a la planificación estratégica*. Buenos Aires: Lumen.

Ander-Egg, E. (1991). *Introducción a la planificación*. Madrid: Siglo XXI.

Espinoza, M. (1986). *Evaluación de proyectos sociales*. Buenos Aires: Humanitas.

Forni, E. (1988). *Formulación y evaluación de proyectos de Acción Social*. Buenos Aires: Humanitas.

García, G. A.; Ramírez, J. M. (1996). *Diseño y evaluación de proyectos sociales*. Saragossa: Libros Certeza.

García, G. A.; Ramírez, J. M. (2006). *Manual práctico para elaborar proyectos sociales*. Madrid: Siglo XXI.

Pérez, G. (2008). *Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos*. Madrid: Narcea.

Roselló, D. (2004). *Diseño y evaluación de proyectos culturales*. Barcelona: Ariel.